

Laidiens: 04.03.2009., Nr. 35

Ministru kabineta noteikumi Nr.149

Rīgā 2009.gada 17.februārī (prot. Nr.13 3.§)

Noteikumi par iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju un tās aizpildīšanas kārtību

Izdoti saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 38.panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi apstiprina iedzīvotāju gada ienākumu deklarācijas (turpmāk – deklarācija) veidlapas paraugu (pielikums) un nosaka deklarācijas aizpildīšanas kārtību.

2. Deklarācijā ietilpst:

2.1. Gada ienākumu deklarācijas veidlapa D (turpmāk – deklarācija D);

2.2. deklarācijas D pielikumi:

2.2.1. Taksācijas gadā Latvijas Republikā gūtie ienākumi D1 (turpmāk – D1 pielikums);

2.2.2. Fizisko personu (rezidentu) ārvalstīs gūtie ienākumi D2 (turpmāk – D2 pielikums);

2.2.3. Ienākumi no saimnieciskās darbības D3 (turpmāk – D3 pielikums);

2.2.4. Ienākumi no saimnieciskās darbības, ja nodokļa maksātāji kārtā grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā, D3¹ (turpmāk – D3¹ pielikums);

2.2.5. Attaisnotie izdevumi par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem D4 (turpmāk – D4 pielikums);

2.2.6. Saimnieciskās darbības ienākumu deklarācija nodokļa maksātājiem, kas maksā fiksēto ienākuma nodokli, D5 (turpmāk – D5 pielikums);

2.2.7. Nodokļa aprēķins ienākumiem, kuriem piemēro atšķirīgas nodokļa likmes, D6 (turpmāk – D6 pielikums).

3. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājs (turpmāk – nodokļa maksātājs), kurš ir rezidents, deklarācijā norāda visus taksācijas periodā Latvijas Republikā un ārvalstīs gūtos ienākumus (arī ar nodokli neapliekamos ienākumus). Nodokļa maksātājs, kurš ir nerezidents, deklarācijā norāda taksācijas periodā Latvijas Republikā gūtos ienākumus. Deklarācijā nodokļa aprēķinam summas norāda latos un santīmos.

4. Nodokļa maksātājs pirms deklarācijas D aizpilda D1, D2, D3 vai D3¹, vai D5 un D4 pielikumu.

II. Deklarācijas D1 pielikuma aizpildīšanas kārtība

5. D1 pielikumu aizpilda nodokļa maksātājs, kurš taksācijas gadā ir guvis ienākumus (izņemot ienākumus no saimnieciskās darbības) Latvijas Republikā. Nodokļa maksātājs D1 pielikumu aizpilda, pamatojoties uz darba devēja vai cita ienākumu izmaksātāja izsniegto paziņojumu par fiziskai personai izmaksātajām summām (turpmāk – paziņojums), ienākumu izmaksas dokumentiem, kā arī citiem dokumentiem, kuri apliecina ienākumu saņemšanu.

6. D1 pielikumu aizpilda šādi:

6.1. 1.ailē “Ienākumu gūšanas vieta un veids” norāda visus taksācijas gadā gūtos ienākumus (arī ienākumus no nekustamā īpašuma atsavināšanas un kapitāla daļu atsavināšanas, personāla akciju atpirkšanas, konkursos un sacensībās saņemtās balvas, autoratlīdzību (honorāru), pensijas, slimības pabalstus, izložu un azartspēļu laimestus, kā arī neapliekamos ienākumus). Ja ienākums gūts arī no piedalīšanās azartspēlēs vai izlozēs, norāda juridiskās personas (izložu vai azartspēļu organizētājas) nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridiskās personas adresi;

6.2. 2.ailē “Bruto ieņēmumi” norāda, novērtējot naudas izteiksmē, visus taksācijas gadā gūtos ienākumus, kas gūti naudā, natūrā un pakalpojumu veidā. Ja deklarācijas aizpildīšanai izmanto paziņojumu, šajā ailē ieraksta paziņojuma 05.rindā norādīto summu;

6.3. 3.ailē “Neapliekamie ienākumi” norāda neapliekamos ienākumus (dividendes no komercsabiedrības ienākuma, ienākumus no noguldījumiem un depozītiem kredītiestādēs, apdrošināšanas atlīdzības, ienākumus no valsts un pašvaldību parādzīmēm, normatīvajos aktos noteiktos pabalstus, kas izmaksāti no budžeta, no mantojuma gūto ienākumu, no budžeta līdzekļiem piešķirtās mācību iestāžu stipendijas, uzturlīdzekļus, no darba devēja saņemto bērnu pabalstu, kura vērtība nepārsniedz 150 latu, un citus likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9.pantā noteiktos neapliekamo ienākumu veidus). Šajā ailē ieraksta paziņojuma 06.rindā norādīto summu;

6.4. 4.a ailē “Attaisnotie izdevumi – darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas” norāda valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas. Šajā ailē ieraksta paziņojuma 10.rindā norādīto summu;

6.5. 4.b ailē “Attaisnotie izdevumi – iemaksas privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas prēmijas” norāda darba devēja veiktās iemaksas privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmijas likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” noteikto normu ietvaros. Šajā ailē ieraksta paziņojuma 11. un 12.rindā norādīto summu;

6.6. 4.c ailē “Attaisnotie izdevumi – autoru izdevumi” norāda autoru izdevumus atbilstoši normatīvajiem aktiem par likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanu. Šajā ailē ieraksta paziņojuma 14.rindā norādīto summu;

6.7. 5.ailē “Izdevumi, kas saistīti ar ienākumu gūšanu” norāda ar maksājumu dokumentiem apliecinātos izdevumus, kas saistīti ar ienākumu gūšanu, nepārsniedzot D1 pielikuma 2.ailē norādīto summu. Ja ienākums gūts, atsavinot metāllūžņus, kokmateriālus vai augošu mežu, un izdevumiem no šo ienākumu gūšanas piemēro likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” noteikto normu, šajā ailē ieraksta paziņojuma 14.rindā norādīto summu. Ja ienākums gūts no izložu un azartspēļu laimestiem, šajā ailē norāda arī ar maksājuma dokumentiem apliecinātos izdevumus par piedalīšanos azartspēlēs vai izlozēs;

6.8. 7.ailē “Avansā samaksātais (ieturētais) nodoklis” norāda avansā samaksātās vai ieturētās iedzīvotāju ienākuma nodokļa summas par konkrēto ienākuma veidu. Šajā ailē ieraksta paziņojuma 16.rindā norādīto summu.

7. Nodokļa maksātājs, kurš deklarāciju iesniedz, jo ir guvis likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9.panta pirmajā daļā minētos ar nodokli neapliekamos ienākumus, kuru kopējā summa pārsniedz četrkārtotu taksācijas gadam noteikto neapliekamo minimumu, drīkst aizpildīt D1 pielikumu tikai attiecībā uz neapliekamajiem ienākumiem.

8. D1 pielikuma rindā “Kopā” norāda visu ienākumu kopsummu.

9. Konkursos un sacensībās saņemto balvu kopsummu norāda D1 pielikuma 2.ailē “Bruto ieņēmumi”, bet šo balvu neapliekamo daļu norāda D1 pielikuma 3.ailē “Neapliekamie ienākumi”. Apliekamo ienākumu no gūtajām balvām norāda D1 pielikuma 6.ailē

“Apliekamie ienākumi, neatskaitot darba devēja veiktās iemaksas”.

10. Ieņēmumus no nekustamā īpašuma atsavināšanas vai kapitāla daļu atsavināšanas norāda D1 pielikuma 2.ailē “Bruto ieņēmumi”. Izdevumus, kas saistīti ar tāda nekustamā īpašuma vai kapitāla daļu iegādi, kas ir apliekamas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli, norāda D1 pielikuma 5.ailē “Izdevumi, kas saistīti ar ienākumu gūšanu”, ievērojot prasības, kas attiecībā uz izdevumiem noteiktas normatīvajos aktos par likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanu. Apliekamo ienākumu (starpību starp ieņēmumiem no konkrētā nekustamā īpašuma vai kapitāla daļu atsavināšanas un šā nekustamā īpašuma vai kapitāla daļu iegādes izdevumiem) no nekustamā īpašuma vai kapitāla daļu atsavināšanas norāda D1 pielikuma 6.ailē “Apliekamie ienākumi, neatskaitot darba devēja veiktās iemaksas”.

11. Fiziskā persona, kas taksācijas gadā guvusi ienākumus no nekustamā īpašuma atsavināšanas, deklarācijai pievieno to dokumentu kopijas, kuros norādīta nekustamā īpašuma atsavināšanas diena un cena, kā arī minētā nekustamā īpašuma iegādes diena un vērtība.

12. Ieņēmumus no personāla akciju atpirkšanas norāda D1 pielikuma 2.ailē “Bruto ieņēmumi”, bet šo akciju iegādes izdevumus, ja minētās akcijas iegūtas pret atlīdzību, – D1 pielikuma 5.ailē “Izdevumi, kas saistīti ar ienākumu gūšanu”. Apliekamo ienākumu (ieņēmumu un izdevumu starpību) no personāla akciju pārdošanas norāda D1 pielikuma 6.ailē “Apliekamie ienākumi, neatskaitot darba devēja veiktās iemaksas”.

III. Deklarācijas D2 pielikuma aizpildīšanas kārtība

13. D2 pielikumu aizpilda fiziskā persona, kura taksācijas gadā guvusi ienākumus ārvalstīs.

14. Fiziskā persona, kura ienākumus guvusi vienā vai vairākās ārvalstīs, par katru citā valstī gūto ienākuma veidu aizpilda atsevišķu D2 pielikuma rindu.

15. Ārvalstīs gūto ienākumu un samaksāto nodokli ārvalstu valūtā pārrēķina latos pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas maiņas kursa attiecīgi ienākuma saņemšanas un nodokļa samaksāšanas dienā.

IV. Deklarācijas D3 pielikuma aizpildīšanas kārtība

16. D3 pielikumu aizpilda fiziskā persona, kura veic saimniecisko darbību un kārtu grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā, pamatojoties uz saimnieciskās darbības uzskaites datiem.

17. D3 pielikuma 01., 02., 03., 04., 05., 06., 07. un 08.rindā norāda fiziskās personas datus, kas attiecas uz tās lauksaimniecisko ražošanu un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanu:

17.1. 01.rindā “Ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas” norāda taksācijas gada lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas ieņēmumus, neskaitot subsīdijas, kas izmaksātas kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai;

17.2. 02.rindā “Izdevumi, kas saistīti ar lauksaimniecisko ražošanu un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanu” norāda izdevumus, kas pilnībā attiecināmi uz lauksaimniecisko ražošanu un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanu. Ja fiziskā persona veic arī citu saimniecisko darbību un nav precīzi zināms, kāda kopējo izdevumu daļa attiecas uz lauksaimniecisko ražošanu un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanu, to nosaka proporcionāli lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas ieņēmumiem. Izdevumos iekļauj arī valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, ko fiziskā persona maksājusi par sevi kā par pašnodarbinātu personu;

17.3. 03.rindā “Ienākumi vai zaudējumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas” ieraksta 01. un 02.rindā norādīto skaitļu starpību. Zaudējumus norāda, pirms skaitļa liekot mīnus zīmi;

17.4. 04.rindā “Neapliekamie ienākumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas” norāda neapliekamos ienākumus no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas. Tos norāda tikai tad, ja fiziskā persona taksācijas gadā ir guvusi ienākumus no lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas;

17.5. 05.rindā “Apliekamie ienākumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas” ieraksta 03. un 04.rindā norādīto skaitļu starpību. Ja starpība ir negatīvs skaitlis, minētajā rindā raksta “0”;

17.6. 06.rindā “Iepriekšējo gadu zaudējumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, kurus sedz ar taksācijas gada apliekamajiem ienākumiem no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas” ieraksta Pārskata par zaudējumiem no saimnieciskās darbības (turpmāk – zaudējumu pārskats) I daļas “Zaudējumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas” 3.ailē norādīto summu. Minētā summa nedrīkst būt lielāka par 05.rindā norādīto skaitli;

17.7. 07.rindā “Apliekamie ienākumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, ņemot vērā iepriekšējo gadu zaudējumus no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas” ieraksta 05. un 06.rindā norādīto skaitļu starpību;

17.8. 08.rindā “Neapliekamie ienākumi (subsīdijas, kas izmaksātas kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai)” norāda subsīdijas, ko nodokļa maksātājs saņēmis kā valsts atbalstu lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

18. D3 pielikuma 09.–14.rindā norāda datus par fiziskās personas saimniecisko darbību, izņemot lauksaimniecisko ražošanu un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanu:

18.1. 09.rindā “Ieņēmumi no citiem saimnieciskās darbības veidiem” norāda taksācijas gadā gūtos ieņēmumus no pārējās saimnieciskās darbības;

18.2. 10.rindā “Izdevumi, kas saistīti ar citiem saimnieciskās darbības veidiem” norāda izdevumus, kas saistīti ar 09.rindā uzrādīto ieņēmumu gūšanu. Ja fiziskā persona nodarbojas arī ar lauksaimniecisko ražošanu vai lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanu un nav precīzi zināms, kāda kopējo izdevumu daļa attiecas uz citiem saimnieciskās darbības veidiem, to nosaka proporcionāli šiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem. Izdevumos iekļauj arī valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, ko fiziskā persona maksājusi par sevi kā par pašnodarbinātu personu;

18.3. 11.rindā “Ienākumi vai zaudējumi no citiem saimnieciskās darbības veidiem” ieraksta 09. un 10.rindā norādīto skaitļu starpību. Zaudējumus norāda, pirms skaitļa liekot mīnus zīmi;

18.4. 12.rindā “Apliekamie ienākumi no citiem saimnieciskās darbības veidiem” ieraksta 11.rindā aprēķināto starpību, ja tā ir pozitīvs skaitlis. Ja aprēķinātā starpība ir negatīvs skaitlis, minētajā rindā raksta “0”;

18.5. 13.rindā “Iepriekšējo gadu zaudējumi no citiem saimnieciskās darbības veidiem, kurus sedz ar taksācijas gada apliekamajiem ienākumiem no citiem saimnieciskās darbības veidiem” ieraksta zaudējumu pārskata II daļas “Zaudējumi no citiem saimnieciskās darbības veidiem” 3.ailē norādīto summu. Minētā summa nedrīkst būt lielāka par 12.rindā norādīto skaitli;

18.6. 14.rindā “Apliekamie ienākumi no citiem saimnieciskās darbības veidiem, ņemot vērā iepriekšējo gadu zaudējumus no citiem saimnieciskās darbības veidiem” ieraksta 12. un 13.rindā norādīto skaitļu starpību.

19. D3 pielikuma 14.a rindā “To skaitā par pašu nodokļa maksātāju aprēķinātās un veiktās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas” atsevišķi norāda valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, ko fiziskā persona maksājusi par sevi kā par pašnodarbinātu personu, atbilstoši ceturkšņa ziņojumam par pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām.

20. Ja fiziskā persona, kas veic lauksaimniecisko ražošanu vai sniedz lauku tūrisma pakalpojumus, nodarbojas arī ar citiem saimnieciskās darbības veidiem un taksācijas gadā izvēlas atbilstoši likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 19.panta

astotajai daļai segt lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas zaudējumus no pārējās saimnieciskās darbības ienākuma, tā neaizpilda D3 pielikuma 01.–07.rindu, bet lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas ieņēmumus un izdevumus ietver citas saimnieciskās darbības aprēķinā D3 pielikuma 09.–14.rindā. Šajā gadījumā D3 pielikuma 13.rindā ietver arī pirmstaksācijas gada zaudējumu pārskata I daļas “Zaudējumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas” 3.ailē norādīto summu, ievērojot, ka D3 pielikuma 13.rindā norādītais skaitlis nedrīkst pārsniegt D3 pielikuma 12.rindā norādīto skaitli.

21. D3 pielikuma 15. un 16.rindu aizpilda visas fiziskās personas, kuras veic saimniecisko darbību un kārtu grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā:

21.1. 15.rindā “Apliekamie ienākumi no saimnieciskās darbības” ieraksta D3 pielikuma 07. un 14.rindā norādīto skaitļu summu;

21.2. 16.rindā “Avansā samaksātais nodoklis” norāda iedzīvotāju ienākuma nodokļa no saimnieciskās darbības avansa apmēru, ko fiziskā persona samaksājusi taksācijas gada laikā.

22. Nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības zaudējumus uzskaita zaudējumu pārskata atsevišķās daļās, tos norādot atsevišķi pa pirmstaksācijas gadiem (ne vairāk par trim pirmstaksācijas gadiem vai, ja nodokļa maksātājs ir atzīts par atbilstošu valsts atbalsta izmantošanas nosacījumiem īpaši atbalstāmajā teritorijā, par sešiem gadiem):

22.1. zaudējumus no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas – I daļā “Zaudējumi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas”;

22.2. zaudējumus no citas saimnieciskās darbības – II daļā “Zaudējumi no citiem saimnieciskās darbības veidiem”.

23. Nodokļa maksātājs, kas izvēlas segt taksācijas gada lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas zaudējumus no pārējās saimnieciskās darbības ienākumiem, visus saimnieciskās darbības zaudējumus (ieskaitot lauksaimniecisko ražošanu un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanu) norāda zaudējumu pārskata II daļā “Zaudējumi no citiem saimnieciskās darbības veidiem”. Šajā gadījumā nodokļa maksātājs nepiemēro likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9.panta pirmās daļas 1.punktu.

24. Nodokļa maksātājs, kurš, aprēķinot taksācijas gada saimnieciskās darbības ienākumu vai zaudējumu, no ieņēmumiem ir atskaitījis summas, kas saņemtas subsīdiju veidā kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai (turpmāk – subsīdijas), nepiemēro likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11.panta devīto un desmito daļu.

25. Zaudējumu pārskata abas daļas aizpilda šādi:

25.1. 1.ailē “Pirmstaksācijas gads, kurā zaudējumi radušies” norāda gadu, kurā nodokļa maksātājam ir radušies zaudējumi;

25.2. 2.ailē “Līdz taksācijas gadam nesegtie zaudējumi” ieraksta pirmstaksācijas gada (kurā ir radušies zaudējumi) D3 pielikuma 3.rindā norādītos zaudējumus, kas samazināti par saņemto subsīdiju apmēru, vai D3 pielikuma 11.rindā norādītos zaudējumus. Ja nodokļa maksātājs taksācijas gadā izvēlas segt lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas zaudējumus no pārējās saimnieciskās darbības ienākuma, D3 pielikuma 11.rindā norādītos zaudējumus samazina par saņemto subsīdiju apmēru. Attiecībā uz nākamajiem pirmstaksācijas gadiem norāda pirmstaksācijas gada (gada pirms šā taksācijas gada) pārskata 4.ailē norādītos zaudējumus;

25.3. 3.ailē “Zaudējumu summa, par ko samazina apliekamo ienākumu taksācijas gadā” taksācijas gadā, par kuru tiek sastādīta deklarācija, norāda segtos iepriekšējo gadu zaudējumus no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas vai citas saimnieciskās darbības zaudējumus. Zaudējumu summa nedrīkst pārsniegt apliekamos ienākumus attiecīgi no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas vai citas saimnieciskās darbības, kas norādīti D3 pielikuma 05. vai 12.rindā;